สกทาคามี

แผนผังใช้ประกอบการบรรยายธรรม (ใช้ 16 พระสูตร)

บุคคลเปรียบด้วยคนตกน้ำ 7 จำพวก *-บาลี สตฺตก. อํ. 23/10/15.*

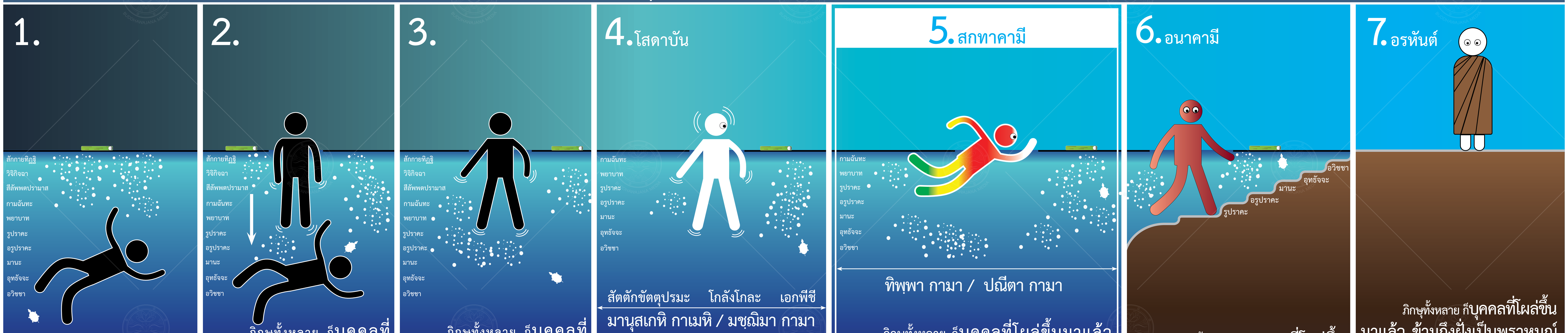

1. ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่จมลงคราวเดียวแล้วก็เป็นอันจมอยู่นั่นเอง**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้ประกอบด้วยอกุศลธรรมฝ่ายดำโดยส่วนเดียว ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่จมลงคราวเดียวแล้วก็เป็นอันจมอยู่นั่นเองเป็นอย่างนี้แล.

2. ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว กลับจมลงไปอีก**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย แต่ศรัทธา หิริ โอตตัปปะ วิริยะ และปัญญาของเขานั้นไม่ตั้งอยู่นาน ไม่เจริญขึ้น เสื่อมไปฝ่ายเดียว ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว กลับจมลงไปอีกเป็นอย่างนี้แล.

3. ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ทรงตัวอยู่**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย ส่วนศรัทธา หิริ โอตตัปปะ วิริยะ และปัญญา ของเขานั้น ไม่เสื่อมลง ไม่เจริญขึ้น คงที่อยู่ ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ทรงตัวอยู่เป็นอย่างนี้แล.

4. โสดาบัน ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เหลียวดูรอบๆ** เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดีและปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป เขาเป็นโสดาบัน มีความไม่ตกต่ำ เป็นธรรมดา เป็นผู้เที่ยง จะตรัสรู้ได้ในกาลเบื้องหน้า ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เหลียวดูรอบๆ เป็นอย่างนี้แล.

5. สกทาคามี ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ว่ายหาฝั่ง**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย **เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง เขาเป็น สกทาคามี จะมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้** ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ว่ายหาฝั่งเป็นอย่างนี้แล.

6. อนาคามี ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เข้ามาถึงที่ตื้น**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย เพราะโอรัมภาคิยสังโยชน์ 5 สิ้นไป เขาเป็นโอปปาติกะ จะปรินิพพานในที่นั้น มีอันไม่กลับจากโลกนั้นเป็นธรรมดา ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เข้ามาถึงที่ตื้นเป็นอย่างนี้แล.

7. อรหันต์ ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ข้ามถึงฝั่งเป็นพราหมณ์อยู่บนบก**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย เขากระทำให้แจ้งซึ่งเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ อันหาอาสวะมิได้ เพราะความสิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย ด้วยปัญญาอันยิ่งเองในปัจจุบันเข้าถึงอยู่ ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว ข้ามถึงฝั่ง เป็นพราหมณ์ อยู่บนบกเป็นอย่างนี้แล.

สกทาคามี คือ ผู้ยังต้องมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียว (นั้นคือ โลกส่วนใด)

1. ภพที่ สกทาคามี ไปไม่ได้

1.1 เพราะกามโยคยุตฺโต

(สกทาคามี ยังต้องมาสู่กามภพ เพราะยังไม่พรากจากกาม)

สกทาคามี ยังประกอบด้วยกามโยคะ (บุคคล 3 จำพวก)

ภิกษุทั้งหลาย **บุคคลผู้ประกอบแล้วด้วยกามโยคะ** (กามโยคยุตฺโต) **ผู้ประกอบแล้วด้วยภวโยคะ** (ภวโยคยุตฺโต) **เป็นอาคามี ยังต้องมาสู่ความเป็นอย่างนี้.**

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้พรากแล้วจากกามโยคะ (แต่) ยังประกอบด้วยภวโยคะ เป็นอนาคามี ไม่มาสู่ความเป็นอย่างนี้.
ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้พรากแล้วจากกามโยคะ พรากแล้วจากภวโยคะ เป็นอรหันต์สิ้นอาสวะแล้ว. *-บาลี อิติวุ. ขุ. 25/303/276.*

สกทาคามี เป็นผู้ทำพอประมาณในสมาธิ (สมาธิสฺมึ มตฺตโสการี)

ภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุในธรรมวินัยนี้เป็นผู้ทำให้ **บริบูรณ์ในศีล** เป็นผู้ทำ **พอประมาณในสมาธิ** เป็นผู้ทำ **พอประมาณในปัญญา** ... เธอเป็น **สกทาคามี เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง จะมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้**. *-บาลี ติก. อํ. 20/298/526.*

1.2 ภพของผู้ทำให้บริบูรณ์ในสมาธิ (สมาธิสฺมึ ปริปูรการี)

บุคคลผู้เข้าถึง เนวสัญญานาสัญญายตนภพ

พราหมณ์และคหบดี ถ้าบุคคลผู้ประพฤติเรียบร้อย คือ ประพฤติธรรม (กุศลกรรมบถ 10) พึงหวังว่า "โอหนอ ภายหลังจากการตาย เพราะกายแตกทำลาย เราพึงเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาผู้เข้าถึงเนวสัญญานาสัญญายตนภพเถิด" ข้อนี้เป็นฐานะที่จะมีได้ คือ ... บุคคลนั้นย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาผู้เข้าถึงเนวสัญญานาสัญญายตนภพ ข้อนั้นเพราะเหตุอะไร เพราะว่าบุคคลนั้น เป็นผู้ประพฤติเรียบร้อย คือเป็นผู้ประพฤติธรรมอย่างนี้แล. *-บาลี มู. ม. 12/525/486.*

บุคคลผู้ได้สมาธิอรูปสัญญา และไม่เสื่อมเมื่อทำกาละ

บุคคลบางคนในโลกนี้ ... เข้าถึงอากาสานัญจายตนะ ... เขาดำรงอยู่ในธรรมนั้น ... ไม่เสื่อมจากธรรมนั้นเมื่อทำกาละ ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายของเหล่าเทวดาผู้เข้าถึงชั้นอากาสานัญจายตนะ ... ปุถุชนดำรงอยู่ในชั้นอากาสานัญจายตนะนั้น ตราบเท่าตลอดอายุ ยังประมาณอายุของเทวดาเหล่านั้นให้สิ้นไปแล้ว ย่อมเข้าถึงนรกบ้าง กำเนิดเดรัจฉานบ้าง เปรตวิสัยบ้าง ... *(ในกรณีของวิญญาณัญจายตนะ และอากิญจัญญายตนะ ก็ได้ตรัสไว้ในทำนองเดียวกัน) -บาลี ติก. อํ. 20/343/556.*

บุคคลผู้ได้สมาธิรูปสัญญา และไม่เสื่อมเมื่อทำกาละ

บุคคลบางคนในโลกนี้ ... บรรลุปฐมฌาน ... เขาดำรงอยู่ในธรรมนั้น ... ไม่เสื่อมจากธรรมนั้นเมื่อทำกาละ ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายของเทวดาเหล่าพรหมกายิกา ... ปุถุชนดำรงอยู่ในชั้นพรหมกายิกานั้น ตราบเท่าตลอดอายุ ยังประมาณอายุของเทวดาเหล่านั้นให้สิ้นไปแล้ว ย่อมเข้าถึงนรกบ้าง กำเนิดเดรัจฉานบ้าง เปรตวิสัยบ้าง ... *(ในกรณีของทุติยฌาน ตติยฌาน และจตุตถฌาน ก็ได้ตรัสไว้ในทำนองเดียวกัน) -บาลี จตุกฺก. อํ. 21/169/123.*

เมื่อละสังโยชน์ 3 แล้วลำดับต่อมาได้ปฐมฌาน และไม่เสื่อมเมื่อทำกาละ

เมื่อใดธรรมจักษุอันปราศจากธุลี ปราศจากมลทินเกิดแก่อริยสาวก พร้อมกับความเกิดขึ้นแห่งทัศนะ อริยสาวกนั้นย่อมละสังโยชน์ 3 อย่างได้ คือสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ลำดับต่อมาอริยสาวกออกจากธรรม 2 ประการ คือ อภิชฌา (อภิชฺฌาย) และพยาบาท (พฺยาปาเทน) อริยสาวกนั้น สงัดจากกามและอกุศลธรรมทั้งหลาย บรรลุปฐมฌาน มีวิตก มีวิจาร มีปีติและสุขอันเกิดจากวิเวกแล้วแลอยู่ ภิกษุทั้งหลาย ถ้าอริยสาวกนั้นพึงทำกาละในสมัยนั้น **อริยสาวกผู้ยังประกอบด้วยสังโยชน์ ย่อมไม่มีสังโยชน์ที่เป็นเหตุให้กลับมายังโลกนี้อีก**. *-บาลี ติก. อํ. 20/312/534.*

1.3 โสดาบันเอกพีชี ได้ความเป็นมนุษย์

สารีบุตร อีกประการหนึ่ง บุคคลบางคนในโลกนี้เป็นผู้ทำให้บริบูรณ์ในศีล เป็นผู้ทำพอประมาณในสมาธิ เป็นผู้ทำพอประมาณในปัญญา บุคคลนั้นเป็น **เอกพีชี** เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป จะมาสู่ภพมนุษย์นี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น (เอกํเยว มานุสกํ ภวํ) แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ สารีบุตร นี้บุคคลจำพวกที่ 7 ที่มีเชื้อเหลือ เมื่อทำกาละ ย่อมพ้นจากนรก กำเนิดเดรัจฉาน เปรตวิสัย อบาย ทุคติ และวินิบาต ... *-บาลี นวก. อํ. 23/394/216.*

ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เหลียวดูรอบๆ** เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป เขาเป็น**โสดาบัน** มีความไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา เป็นผู้เที่ยง จะตรัสรู้ได้ในกาลเบื้องหน้า ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้ว เหลียวดูรอบๆ เป็นอย่างนี้แล. *-บาลี สตฺตก. อํ. 23/11/15.*

1.4 ผู้สิ้นสังโยชน์ 3 พ้นแล้วจากทุคติ

สารีบุตร อีกประการหนึ่ง บุคคลบางคนในโลกนี้เป็นผู้ทำให้บริบูรณ์ในศีล เป็นผู้ทำพอประมาณในสมาธิ เป็นผู้ทำพอประมาณในปัญญา บุคคลนั้นเป็น **สกทาคามี เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป** และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง **จะมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้** สารีบุตร นี้บุคคลจำพวกที่ 6 **ที่มีเชื้อเหลือ เมื่อทำกาละ ย่อมพ้นจากนรก กำเนิดเดรัจฉาน เปรตวิสัย** อบาย ทุคติ และวินิบาต ... *-บาลี นวก. อํ. 23/394/216.*

มหานาม ก็บุคคลบางคนในโลกนี้ ประกอบด้วย **ความเลื่อมใสอย่างไม่หวั่นไหวในพระพุทธเจ้า ... ในพระธรรม ... ในพระสงฆ์ ...** ไม่มีปัญญาร่าเริง ไม่เฉียบแหลม และไม่ประกอบด้วยวิมุตติ **เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง เขาเป็น สกทาคามี จะมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ บุคคลนี้ก็พ้นจาก นรก กำเนิดเดรัจฉาน เปรตวิสัย** อบาย ทุคติ และวินิบาต.
-บาลี มหาวาร. สํ. 19/472/1532.

ภพ (แผนภูมิ)

อรูปภพ:
- เนวสัญญานาสัญญายตนะ
- อากิญจัญญายตนะ
- วิญญาณัญจายตนะ
- อากาสานัญจายตนะ

รูปภพ:
- สุทธาวาส: อกนิฏฐา, สุทัสสี, สุทัสสา, อตัปปา, อวิหา
- เวหัปผละ
- สุภกิณหกะ
- อาภัสสรา
- พรหมกายิกา

กามภพ:
- ปรนิมมิตวสวัตตี
- นิมมานรดี
- ดุสิต
- ยามา
- ดาวดึงส์
- จาตุมหาราชิกา
- มนุษย์
- เปรตวิสัย
- กำเนิดเดรัจฉาน
- นรก

เพราะยังไม่พรากจากกาม จึงต้องมาสู่กามภพ / รูปภพ, อรูปภพจึงไปไม่ได้

เพราะกำลังสมาธิพอประมาณ จึงไม่อาจมาสู่รูปภพและอรูปภพได้

เพราะสิ้นสังโยชน์ 3 จึงไม่ไปทุคติ

พระสูตรแวดล้อม

เมื่อให้ทาน รักษาศีล แต่ไม่เจริญภาวนา

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วย**ทานมีประมาณยิ่ง** ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วย**ศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยภาวนาเลย** เมื่อตายไปเขาย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาเหล่าจาตุมหาราชิกา ... ดาวดึงส์ ... ยามา ... ดุสิต ... นิมมานรดี ... ปรนิมมิตวสวัตตี ... *-บาลี สตฺตก. อํ. 23/245/126.*

การละสังโยชน์ของอริยบุคคลทั้ง 4 ประเภท

อริยบุคคล	โอรัมภาคิยสังโยชน์					อุทธัมภาคิยสังโยชน์				
	สักกายทิฏฐิ	วิจิกิจฉา	สีลัพพตปรามาส	กามฉันทะ	พยาบาท	รูปราคะ	อรูปราคะ	มานะ	อุทธัจจะ	อวิชชา
อรหันต์	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
อนาคามี	•	•	•	•	•					
	•	•	•	•						
สกทาคามี	•	•	•							
โสดาบัน	•	•	•							

2. ภพที่ สกทาคามี ไปได้

2.1 สกทาคามี อุปมาเปรียบได้กับ บุคคลผู้ว่ายเข้าหาฝั่ง

ภิกษุทั้งหลาย ก็**บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้วว่ายหาฝั่ง**เป็นอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้โผล่ขึ้นมาแล้ว คือ เขามีศรัทธาดี หิริดี โอตตัปปะดี วิริยะดี และปัญญาดี ในกุศลธรรมทั้งหลาย **เพราะสังโยชน์ 3 สิ้นไป และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง เขาเป็น สกทาคามี จะมาสู่ โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้** ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่โผล่ขึ้นมาแล้วว่ายหาฝั่งเป็นอย่างนี้แล. *-บาลี สตฺตก. อํ. 23/12/15.*

กามอันเป็นทิพย์ ดีกว่าและประณีตกว่า กามของมนุษย์

... อุบาสกนั้น พึงกล่าวกะเขาอย่างนี้ว่า **กามอันเป็นทิพย์ยังดีกว่า ประณีตกว่ากามอันเป็นของมนุษย์ (อภิกฺกนฺตตรา จ ปณีตตรา จ)** ขอท่านจงพรากจิตให้ออกจากกามอันเป็นของมนุษย์ แล้วน้อมจิตไปในพวกเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกาเถิด ถ้าเขากล่าวอย่างนี้ว่า จิตของเราออกจากกามอันเป็นของมนุษย์แล้ว จิตของเราน้อมไปในพวกเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกาแล้ว ... *-บาลี มหาวาร. สํ. 19/515/1631.*

ตัวอย่างของภพที่ สกทาคามี มาเกิด

... บิดาของดิฉันชื่อปุราณะ เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ประพฤติห่างไกล งดเว้นจากเมถุน อันเป็นธรรมของชาวบ้าน ท่านทำกาละแล้ว **พระผู้มีพระภาคทรงพยากรณ์ว่าเป็น สกทาคามี ได้กายชั้นดุสิต**

บุรุษชื่ออิสิทัตตะ ผู้เป็นที่รักของบิดาของดิฉัน ไม่เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ แต่ยินดีด้วยภรรยาของตน แม้เขาทำกาละแล้ว **พระผู้มีพระภาคก็ทรงพยากรณ์ว่า เป็น สกทาคามี ได้กายชั้นดุสิต ...** *-บาลี ทสก. อํ. 24/147/75.*

2.2 บุคคล 4 จำพวก

1. ภิกษุทั้งหลาย ก็บุคคลจำพวกไหน**ยังละโอรัมภาคิยสังโยชน์ไม่ได้** (โอรมฺภาคิยานิ สญฺโญชนานิ อปฺปหีนานิ) **ยังละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้อุบัติไม่ได้** (อุปปตฺติปฏิลาภิกานิ สญฺโญชนานิ อปฺปหีนานิ) (และ) **ยังละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้ภพไม่ได้** (ภวปฏิลาภิกานิ สญฺโญชนานิ อปฺปหีนานิ) คือ **สกทาคามี** ...

2. ภิกษุทั้งหลาย บุคคลจำพวกไหน **ละโอรัมภาคิยสังโยชน์ได้** (แต่) **ยังละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้อุบัติไม่ได้ ยังละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้ภพไม่ได้** คือ **อุทธังโสโตอกนิฏฐคามี** ...

3. ภิกษุทั้งหลาย บุคคลจำพวกไหน **ละโอรัมภาคิยสังโยชน์ได้ ละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้อุบัติได้** (แต่) **ยังละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้ภพไม่ได้** คือ **อันตราปรินิพพายี** ...

4. ภิกษุทั้งหลาย บุคคลจำพวกไหน **ละโอรัมภาคิยสังโยชน์ได้ ละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้อุบัติได้** (และ) **ละสังโยชน์อันเป็นปัจจัยเพื่อให้ได้ภพได้** คือ **อรหันต์ผู้สิ้นอาสวะ ...** *-บาลี จตุกฺก. อํ. 21/181/131.*

2.3 สกทาคามี อินทรีย์ 5 แก่กล้ากว่า โสดาบันเอกพีชี

ภิกษุทั้งหลาย อินทรีย์ 5 ประการเหล่านี้ 5 ประการอะไรบ้าง คือ สัทธินทรีย์ วิริยินทรีย์ สตินทรีย์ สมาธินทรีย์ ปัญญินทรีย์ ภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้แล อินทรีย์ 5 ประการ.

(1) ภิกษุทั้งหลาย บุคคลเป็นอรหันต์ เพราะอินทรีย์ 5 เต็มบริบูรณ์
(2) เป็นอนาคามี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของอรหันต์
(3) เป็น สกทาคามี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่า อินทรีย์ของอนาคามี
(4) เป็นโสดาบัน เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่า อินทรีย์ของ สกทาคามี
(5) เป็นธัมมานุสารี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของโสดาบัน
(6) เป็นสัทธานุสารี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของธัมมานุสารี. *-บาลี มหาวาร. สํ. 19/265/876.*

ภิกษุทั้งหลาย อินทรีย์ 5 ประการเหล่านี้ 5 ประการอะไรบ้าง คือ สัทธินทรีย์ วิริยินทรีย์ สตินทรีย์ สมาธินทรีย์ ปัญญินทรีย์ ภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้แล อินทรีย์ 5 ประการ.

(1) ภิกษุทั้งหลาย บุคคลเป็นอรหันต์ เพราะอินทรีย์ 5 ประการนี้เต็มบริบูรณ์
(2) เป็นอันตราปรินิพพายี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของอรหันต์
(3) เป็นอุปหัจจปรินิพพายี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของอันตราปรินิพพายี
(4) เป็นอสังขารปรินิพพายี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของอุปหัจจปรินิพพายี
(5) เป็นสสังขารปรินิพพายี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของอสังขารปรินิพพายี
(6) เป็นอุทธังโสโตอกนิฏฐคามี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของสสังขารปรินิพพายี
(7) เป็น สกทาคามี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่า อินทรีย์ของอุทธังโสโตอกนิฏฐคามี
(8) เป็นเอกพีชี เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่า อินทรีย์ของ สกทาคามี
(9) เป็นโกลังโกละ เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของเอกพีชี
(10) เป็นสัตตักขัตตุปรมะ เพราะอินทรีย์ 5 ยังอ่อนกว่าอินทรีย์ของโกลังโกละ ... *-บาลี มหาวาร. สํ. 19/271/899.*

ภิกษุทั้งหลาย บรรดาเหล่า**โคอุสภ** อันเป็นโคพ่อฝูง เป็นโคนำฝูง ได้ว่ายตัดตรงกระแสแม่น้ำคงคา ถึงฝั่งโดยสวัสดี ... ฉันใดก็ฉันนั้น เหล่าภิกษุผู้เป็น**อรหันต์** ... ก็ได้ตัดฝ่ากระแสแห่งมาร ถึงฝั่งแห่งนิพพานแล้วโดยสวัสดีอย่างเดียวกัน.

ภิกษุทั้งหลาย เหล่า**โคพวกที่ใช้งานมีกำลัง** ... ก็ได้ว่าย ... ถึงฝั่งโดยสวัสดี ... ฉันใดก็ฉันนั้น เหล่าภิกษุผู้เป็น**โอปปาติกะ** ... เพราะความสิ้นไปแห่งสังโยชน์เบื้องต่ำ 5 แม้ภิกษุเหล่านั้น ... จะถึงฝั่งแห่งนิพพานโดยสวัสดีอย่างเดียวกัน.

ภิกษุทั้งหลาย เหล่า**โคหนุ่ม**และ**โคสาวที่รุ่นๆ** ก็ได้ว่าย ... ถึงฝั่งโดยสวัสดี ... ฉันใดก็ฉันนั้น เหล่าภิกษุ ผู้เป็น **สกทาคามี** เพราะความสิ้นไปแห่งสังโยชน์ 3 และเพราะราคะ โทสะ โมหะเบาบาง **จะมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียวเท่านั้น แล้วจะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้** แม้ภิกษุเหล่านั้น ก็ได้ตัดฝ่ากระแสแห่งมาร จะถึงฝั่งแห่งนิพพานโดยสวัสดีอย่างเดียวกัน.

ภิกษุทั้งหลาย เหล่า**ลูกโค**และ**โคที่ซูบผอม** ก็ได้ว่าย ... ถึงฝั่งโดยสวัสดี ... ฉันใดก็ฉันนั้น เหล่าภิกษุผู้เป็น**โสดาบัน** เพราะความสิ้นไปแห่งสังโยชน์ 3 ... แม้ภิกษุเหล่านั้น ... จะถึงฝั่งแห่งนิพพานโดยสวัสดีอย่างเดียวกัน.

ภิกษุทั้งหลาย **ลูกโคอ่อนที่เกิดในวันนั้น** ก็ได้ว่าย ... ถึงฝั่งโดยสวัสดี ... ฉันใดก็ฉันนั้น เหล่าภิกษุผู้เป็น**ธัมมานุสารี**และ**สัทธานุสารี** แม้ภิกษุเหล่านั้น ... จะถึงฝั่งแห่งนิพพานโดยสวัสดีอย่างเดียวกัน. *-บาลี มู. ม. 12/420/391.*

พระสูตรที่ใช้ประกอบการศึกษาในผังสกทาคามี

หัวข้อ	อ้างอิง
หัวข้อ 1.1	-บาลี อิติวุ. ขุ. 25/303/276.
หัวข้อ 1.1	-บาลี ติก. อํ. 20/298/526.
หัวข้อ 1.2	-บาลี มู. ม. 12/525/486.
หัวข้อ 1.2	-บาลี ติก. อํ. 20/343/556.
หัวข้อ 1.2	-บาลี จตุกฺก. อํ. 21/169/123.
หัวข้อ 1.2	-บาลี ติก. อํ. 20/312/534.
หัวข้อ 1.3, 1.4	-บาลี นวก. อํ. 23/394/216.
หัวข้อ 1.3, 2.1	-บาลี สตฺตก. อํ. 23/11-12/15.
หัวข้อ 1.4	-บาลี มหาวาร. สํ. 19/472/1532.
หัวข้อ 2.1	-บาลี มหาวาร. สํ. 19/515/1631.
หัวข้อ 2.1	-บาลี ทสก. อํ. 24/147/75.
หัวข้อ 2.2	-บาลี จตุกฺก. อํ. 21/181/131.
หัวข้อ 2.3	-บาลี มหาวาร. สํ. 19/265/876.
หัวข้อ 2.3	-บาลี มหาวาร. สํ. 19/271/899.
หัวข้อ 2.3	-บาลี มู. ม. 12/420/391.
พระสูตรแวดล้อม	-บาลี สตฺตก. อํ. 23/245/126.
บุคคลตกน้ำ 7 จำพวก*	-บาลี สตฺตก. อํ. 23/10/15.

*หมายเหตุ เป็นพระสูตรเดียวกันกับหัวข้อ 1.3 และ 2.1

เหตุปรารภ เรื่องการจัดทำ ตถาคตภาษิต...สกทาคามี...ตถาคตภาษิต

เมื่อตัดภพที่สกทาคามีไปไม่ได้ออก ด้วยเหตุของสังโยชน์ที่ละได้ และกำลังของอินทรีย์ 5 ที่แก่กล้ากว่าเอกพีชี รวมถึงกำลังของอินทรีย์ 5 ในส่วนของการเป็นผู้ทำพอประมาณในสมาธิ จึงทำให้กรอบของความน่าจะเป็นไปได้ของการมาสู่โลกนี้อีกครั้งเดียว ที่สกทาคามีจะมาเกิดได้ คือกลุ่มของเทวดาในกามภพ (ซึ่งเป็นส่วนของกามอันเป็นทิพย์ในกามภพ ที่สกทาคามีกำลังเริ่มละสังโยชน์ในส่วนนี้ จนกระทั่งราคะ โทสะ และโมหะสิ้นไป)

ลิขสิทธิ์

ข้อมูลธรรมะนี้ จัดทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสู่สาธารณชนเป็นธรรมทาน ลิขสิทธิ์ในต้นฉบับนี้ได้รับการสงวนไว้ ในการจะจัดทำหรือเผยแผ่ โปรดใช้ความละเอียดรอบคอบ เพื่อรักษาความถูกต้องของข้อมูล ให้ขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรและปรึกษาด้านข้อมูล **ในการจัดทำเพื่อความสะดวกและประหยัด ติดต่อได้ที่**
พุทธวจนภิกขุคึกฤทธิ์มูลนิธิ โทร. 09 2526 1236
ตัวแทนคณะศิษย์ คุณหัทญา คุ้มชนะ โทร. 09 2526 1236
มูลนิธิพุทธโฆษณ์ โทร. 08 2222 5790 - 94
ติดตามการเผยแผ่พระธรรมคำสอนตามหลักพุทธวจน โดยพระอาจารย์คึกฤทธิ์ โสตฺถิผโล ได้ที่
Facebook : Buddhawajana Real | YouTube : Buddhawajana Real Instagram : Buddhawajana Real
www.watnapp.com | media.watnapahpong.org | www.buddhakos.org
คลื่น ส.ว.พ. FM 91.0 MHz ทุกวันพระ ช่วงบ่าย
ร่วมสนับสนุนการเผยแผ่พุทธวจนได้ที่ ธนาคาร : ไทยพาณิชย์ ชื่อบัญชี : วัดนาป่าพง เลขที่บัญชี : 318-2-46175-6
แจ้งเจตนาจากจะเพื่อปากราบเรียนพระอาจารย์คึกฤทธิ์ได้ที่ พี่ตา ตัวแทนคณะศิษย์ 092-526-1236
พุทธวจนเรียล Buddhawajana Real

ตถาคตภาษิต..สกทาคามี ...ตถาคตภาษิต

ที่ระลึกเนื่องในงาน :

พิธีถวายผ้ากฐิน ประจำปี พ.ศ. 2562
ณ วัดนาป่าพง
วันอาทิตย์ที่ 20 ตุลาคม 2562

ผู้ศึกษา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก :

Website : http://watnapp.com

โปรแกรมสำหรับค้นหาและเทียบเคียงพุทธวจนจากพระไตรปิฎก tipitaka etipitaka.com

พุทธวจน